

ที่ คค (ปคร) ๐๒๐๘/๑๕๓

กระทรวงคมนาคม

ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๑๐๐

๕ มิถุนายน ๒๕๕๘

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๒. สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๗/๒๒๐๔๙ ลงวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

๓. สำเนาหนังสือกระทรวงคมนาคม ส่วนที่ ๓๒ ที่ คค ๐๒๐๘/๗๐๔๒ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

๔. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. พร้อมเอกสารประกอบ
จำนวน ๑๒๐ ชุด

๕. Checklist การเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี จำนวน ๑ ชุด

๖. ร่างกฎหมายที่บันทึกอยู่ในแผ่นดิสก์ จำนวน ๑ แผ่น

ด้วยกระทรวงคมนาคมขอเสนอเรื่อง ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๒) และรองนายกรัฐมนตรี (หม่อมราชวงศ์ปรีดิยาธร เทวกุล) กำกับการบริหารราชการกระทรวงคมนาคมได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ส่งข้อสังเกตของคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ เพื่อสร้างทางพิเศษสายเชื่อมระหว่างถนนวงแหวนอุตสาหกรรมกับทางพิเศษสายบางพลี - สุขสวัสดิ์ ในท้องที่อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ. ให้กระทรวงคมนาคมรับไปพิจารณาในส่วนที่เกี่ยวข้อง แล้วส่งผลการพิจารณาให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป ซึ่งข้อสังเกตสรุปได้คือ การใช้อำนาจรัฐเวนคืนทรัพย์สินเป็นผลให้มีการพรางกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของบุคคล ส่งผลให้บุคคลซึ่งเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินต้องรับภาระหรือเสียสละเป็นพิเศษมากกว่าผู้อื่นในสังคม ดังนั้น เพื่อประโยชน์ของสังคมโดยรวม รัฐจึงต้องดูแลและเยียวยาความเสียหายให้แก่บุคคลผู้ถูกเวนคืนอย่างเป็นธรรม โดยต้องคำนึงถึงความสมเหตุสมผลของการใช้อำนาจและผลกระทบทางกายภาพและสภาวะทางจิตใจ จึงเห็นสมควรให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการศึกษาสภาพปัญหาอันเกิดจากการใช้อำนาจรัฐในการเวนคืนทรัพย์สินของบุคคลว่ามีผลกระทบอันจะก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่บุคคลผู้ถูกเวนคืนอย่างไร เพื่อนำผลการศึกษามาเป็นแนวทางในการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

/๑.๒ กระทรวงคมนาคม...

๑.๒ กระทรวงคมนาคมรายงานสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีว่า ได้จัดประชุมหน่วยงานในสังกัดที่ดำเนินการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์และผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งสรุปผลให้แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐

รายละเอียดปรากฏสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

๑.๓ คณะทำงานเพื่อพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมแต่งตั้งขึ้นได้มีการประชุมจำนวน ๔ ครั้ง และที่ประชุมหัวหน้าหน่วยงานในสังกัดและผู้เกี่ยวข้องได้ร่วมกันพิจารณาแล้ว เห็นสมควรแก้ไขรวม ๙ มาตรา กระทรวงคมนาคมจึงได้ดำเนินการยกร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ทั้ง ๙ มาตรา

๑.๔ ในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. กระทรวงคมนาคมได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นจากส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจในสังกัดที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งได้นำร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเผยแพร่ให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ของกระทรวงคมนาคมด้วยแล้ว

๒. เหตุผลความจำเป็นและความเร่งด่วนที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ มีบทบัญญัติบางมาตราไม่เป็นธรรมและไม่ครอบคลุมถึงผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการเวนคืนทั้งหมด รวมถึงยังขาดความชัดเจนส่งผลต่อการตีความและการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ ตลอดจนไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน และสร้างภาระโดยไม่จำเป็นให้แก่ประชาชนผู้ถูกเวนคืนและไม่เปิดโอกาสให้รัฐสามารถนำที่ดินที่เหลือจากการใช้ตามวัตถุประสงค์ของการเวนคืนแล้วไปใช้เพื่อแก้ไขปัญหาด้านสังคมได้ ดังนั้น กระทรวงคมนาคมจึงจำเป็นต้องเสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๒) ที่กำหนดให้ร่างพระราชบัญญัติต้องเสนอคณะรัฐมนตรี โดยสมควรเสนอเป็นเรื่องเร่งด่วน เนื่องจากเป็นร่างกฎหมายที่มีผลกระทบต่อประชาชนอันเป็นนโยบายสำคัญของคณะรักษาความสงบแห่งชาติและรัฐบาล

๓. สาระสำคัญ/ข้อเท็จจริง

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่กระทรวงคมนาคมเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา มีสาระสำคัญโดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ รวม ๙ มาตรา ดังนี้

๓.๑ แก้ไขมาตรา ๕ ให้รัฐสามารถนำที่ดินที่เหลือจากการใช้ตามวัตถุประสงค์ของการเวนคืนแล้ว ไปใช้เพื่อแก้ไขปัญหาด้านสังคมหรือเพื่อประโยชน์ด้านสวัสดิการของรัฐได้ ทั้งนี้ เพื่อให้การใช้ที่ดินเกิดประโยชน์สูงสุดกับสังคมเมื่อเทียบกับงบประมาณของรัฐที่เสียไป

๓.๒ แก้อัฒตรา ๘ ให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่มีอำนาจยื่นคำร้องขอรับวัดต่อเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายที่ดินแทนเจ้าของหรือผู้ครอบครองได้ ทั้งนี้ เพื่อลดปัญหาการคำนวณเนื้อที่ที่คลาดเคลื่อนจากการรังวัดเองของเจ้าหน้าที่ อันจะเป็นประโยชน์ในการจ่ายค่าทดแทนได้โดยถูกต้อง ไม่เกิดปัญหากับผู้ถูกเวนคืนในภายหลัง

๓.๓ แก้อัฒตรา ๑๓ เมื่อคณะรัฐมนตรีได้มีประกาศให้การเวนคืนเป็นกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนให้กรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ตกเป็นของเจ้าหน้าที่นับแต่วันที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งอสังหาริมทรัพย์ได้รับเงินค่าทดแทนที่เจ้าหน้าที่ได้วางไว้ตามมาตรา ๓๑ แล้ว ซึ่งจะลดภาระในการเสนอตราพระราชบัญญัติเวนคืนตามมาตรา ๑๕ ทั้งของฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ

๓.๔ แก้อัฒตรา ๑๘ เพิ่มผู้อยู่อาศัยหรือผู้ประกอบการค้าขายหรือการงานอยู่ในอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนโดยชอบด้วยกฎหมาย โดยมีได้เป็นเจ้าของหรือผู้เช่าที่ได้รับความเสียหายจากการต้องออกจากอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวเป็นผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนอีกประเภทหนึ่งเพื่อให้ครอบคลุมถึงผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการเวนคืนมากยิ่งขึ้น

๓.๕ แก้อัฒตรา ๑๙ กำหนดให้เจ้าหน้าที่หรือผู้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่แจ้งการรื้อถอนโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างบางส่วนให้เจ้าของทราบและกำหนดระยะเวลาในการใช้สิทธิร้องขอให้เจ้าหน้าที่จัดซื้อโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างที่เหลืออยู่ซึ่งใช้การไม่ได้ กำหนดระยะเวลาการพิจารณาคำร้องของเจ้าหน้าที่ รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาคำร้องเพื่อให้การพิจารณาเกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกเวนคืน

๓.๖ แก้อัฒตรา ๒๐ กำหนดหลักเกณฑ์การร้องขอให้เจ้าหน้าที่จัดซื้อที่ดินส่วนที่เหลือและใช้การไม่ได้ให้เป็นธรรมยิ่งขึ้น กำหนดระยะเวลายื่นคำร้องขอและระยะเวลาการพิจารณาคำร้องของเจ้าหน้าที่ กำหนดสิทธิอุทธรณ์และระยะเวลาการพิจารณาอุทธรณ์ รวมทั้งกำหนดให้เจ้าหน้าที่โอนที่ดินที่ได้จากการจัดซื้อไปใช้ในกิจการอื่นเพื่อประโยชน์แก่รัฐได้

๓.๗ แก้อัฒตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง ปรับปรุงองค์ประกอบที่ต้องคำนึงถึงในการกำหนดค่าทดแทนให้เหมาะสมและเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น เพื่อให้สามารถนำราคาซื้อขายกันตามปกติในท้องตลาดตามที่เป็นอยู่ในวันที่คณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้นมาใช้ในการกำหนดราคาได้ รวมทั้งให้คำนึงถึงการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนและความเสียหายของผู้ถูกเวนคืนประกอบด้วย

๓.๘ แก้อัฒตรา ๒๕ ขยายระยะเวลาการใช้สิทธิอุทธรณ์ของผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนเป็นเก้าสิบวันและขยายเวลาการวินิจฉัยอุทธรณ์ของรัฐมนตรีเป็นหนึ่งร้อยแปดสิบวัน เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันที่มีการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างสาธารณูปโภคต่าง ๆ จำนวนมาก และมีผู้อุทธรณ์เพิ่มมากขึ้น ซึ่งในการพิจารณาอุทธรณ์มีขั้นตอนต่าง ๆ ที่ต้องดำเนินการ และต้องใช้เวลาในการรวบรวมข้อมูลข้อเท็จจริง เพื่อให้การพิจารณาเป็นไปอย่างรอบคอบและเป็นธรรม

๓.๙ แก้อัฒตรา ๒๖ ปรับปรุงเงื่อนไขการใช้สิทธิฟ้องคดีให้เป็นธรรมยิ่งขึ้น เพื่อให้ผู้อุทธรณ์สามารถรอฟังคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีก่อนตัดสินใจว่าจะใช้สิทธิฟ้องคดีหรือไม่ รวมทั้งมีสิทธิที่จะเลือกฟ้องคดีต่อศาลได้ก่อน เมื่อพ้นระยะเวลาการวินิจฉัยอุทธรณ์ไปแล้ว

๔. ข้อกฎหมาย

๔.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๑๔

๔.๒ พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐

๔.๓ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

มาตรา ๔ (๒)

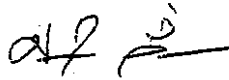
๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงคมนาคมขอเสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. เพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติหลักการ ทั้งนี้ ได้จัดส่งร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. พร้อมเอกสารประกอบ ได้แก่ บันทึกหลักการและเหตุผล บันทึกวิเคราะห์สรุปตารางเปรียบเทียบ และความจำเป็นในการตรากฎหมาย พร้อมกับ Checklist การเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีมาเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔ - ๕

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลอากาศเอก

(ประจักษ์ จันทอง)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

สำนักงานปลัดกระทรวง

สำนักยุทธศาสตร์เงินค่าทดแทน

โทร.๐ ๒๒๘๐ ๑๗๑๒

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๖๔๐๑